

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 20 dekabr 2023-cü il №96 (2808) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Qəter Dövlətinin Əmiri Əlahəzrət Şeyx Təmmim bin Həməd Al Taniyə

Əlahəzrət, Qəter Dövlətinin milli bayramı münasibətilə Sizi və Sizin simanızda qardaş xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Əminəm ki, xoş ənənələrə əsaslanan Azərbaycan-Qəter dövlətlərarası əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, əməkdaşlığımızın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi üçün bundan sonra da birgə səylərimizi davam etdirəcəyik.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər, qardaş Qəter xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 dekabr 2023-cü il

Serbiya Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Aleksandar Vuçičə

Hörmətli cənab Prezident,

Serbiya Respublikasında növbədən-kənar parlament seçkilərinin uğurla keçirilməsi və lideri olduğunuz "Aleksandar Vuçič - Serbiya dayanmamalıdır" koalisiyasının inamlı qələbəsi münasibətilə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Səvermənin nəticələri Serbiyanın inkişafı və rifahı yolunda həyata keçirdiyiniz siyasətə xalqınızın verdiyi yüksək qiymət və dəstəyi, Sizə olan böyük inam və etimadı bariz şəkildə əks etdirir.

Dost ölkə və etibarlı tərəfdaşımız olan Serbiya ilə əlaqələrimiz bizim üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Qarşılıqlı etimad və dəstəyə əsaslanan dövlətlərarası münasibətlərimizin hazırkı səviyyəsi və müxtəlif sahələrdə gündən-günə genişlənən səmərəli əməkdaşlığımız bizi olduqca sevindirir. Aramızdakı fəal siyasi dialoq birgə fəaliyyətimizin inkişafında mühüm rol oynayır. Azərbaycan ilə Serbiya arasında ənənəvi dostluq əlaqələrinin qorunub saxlanması və bugünkü səviyyəyə yüksəlməsində Sizin böyük əməyiniz və xidmətləriniz vardır.

Bu yaxınlarda gözəl ölkənizə səfərimi ən xoş təəssüratlarla xatırlayıram, Sizinlə səmimiyyət şəraitində keçən görüşümüzü yüksək qiymətləndirirəm.

Əminəm ki, Azərbaycan-Serbiya müstəsna münasibətlərinin və strateji tərəfdaşlığının xalqlarımızın iradəsinə uyğun olaraq daha da möhkəmləndirilməsi və dərinləşdirilməsi yolunda birgə səylərimizi bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam etdirəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dost Serbiya xalqının rifahı naminə məsul fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 dekabr 2023-cü il

Döyüş hazırlığı

“Komando Qüvvələrinin yaradılması döyüş qabiliyyətimizin artırılması üçün önəmli amillərdən biridir”

Bu gün hər bir azərbaycanlı uzun illər həsrətində olduğu günləri yaşayır. Artıq işğala son qoyulub. Azad edilən torpaqlarımızda üçrəngli bayrağımız dalğalanır, Azərbaycan əsgəri ərazi bütövlüyümüzü ləyaqətlə qoruyur. Bu qürurlu günləri xalqımıza bəxş edən igid oğullarımız onlara olan etimadı layiqincə doğrultmaq üçün yüzlərlə döyüşçü canından keçməyə belə tərdüdü etmədi. Qanı və canı ilə tarix yazan Azərbaycan əsgəri Ana və Vətən anlayışının vəhdətindən yaranan Ana Vətən məfhumunun nə demək olduğunu öz əməli ilə sübut etdirdi. Son illərdə Azərbaycan əsgərinin sərgilədiyi peşəkarlıq, göstərdiyi fədakarlıq ordumuzun gücünün, ölkəmizin qüdrətinin möhürü oldu.

Təbii ki, bu gün ordumuzun davamlı olaraq güclənməsi dövlət rəhbərliyi səviyyəsində seçilmiş prioritet istiqamətlərdəndir. Məlumdur ki, qüdrətimiz artıqca sabaha olan inamımız daha da artır. Gənclərimiz bu gün ordu sıralarında xidmət etməyin verdiyi qürurlu qarşıya qoyulan tapşırıqları uğurla yerinə yetirirlər. Qısa vaxt ərzində təcrübəli komandirlər tərəfindən hazırlanan gənc əsgərlər xoş ovqatla, yüksək döyüş əzmi ilə xidmət edirlər.

Vətənə övladlıq borclarını yerinə yetirən "N" hərbi hissəsində komando bölmələrinin çöl məşğələsində iştirak etdik. Zabit Elvin Bayramov ilə söhbət əsnasında öyrəndik ki, şəxsi heyət mütəmadi olaraq təlim-məşqlərə, döyüş atışlı çalışmalara, idman yarışlarına cəlb olunur, öz hərbi bilik və bacarığını daha da artırır. "Həyata keçirilən tədbirlər şəxsi heyətin döyüşçü keyfiyyətlərini təkmilləşdirir, onların döyüş əzmini daha da artırır. Təlim və məşğələlər hərbi qulluqçuların peşəkarlığında birbaşa mühüm rol oynayır. Qarşıya qoyulan tapşırıqlar zamanı yüksək nəticələr əldə

edən şəxsi heyət hər birimizi fərləndirir və komandir olaraq bizi qürurlandırır. Təsdiq olunmuş hazırlıq planına əsasən, şəxsi heyət bu gün çöl tapşırıqlarını icra edir. Müxtəlif hava şəraitində, günün işıqlı və qaralıq vaxtlarında döyüş atışlı çalışmaları (şərti düşmənin hədəflərinin yerində və hərəkətdə məhv edilməsi), maneələr zolağının keçilməsi və digər döyüş vərdişlərinin təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş tapşırıqlar komandolar tərəfindən uğurla icra olunur. Bölməmizdə xidmət edən komandolar hər biri öz ixtisasının həm nəzəri, həm də praktiki tərəfi ilə yaxından tanışdırlar. Onlar yaxşı dərk edir ki, komandosansa, peşəkar olmağa borclusan".

Gənc komandir Elvin Bayramovla birlikdə komandoların çöl məşğələsində iştirak etdik. Şəxsi heyətin tapşırığı cəld və yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirməsi bizim xoş ovqatımızı daha da artırdı. Komando üzvlərinin hər biri həm fərdi, həm də qrup şəklində yüksək səriştə nümayiş etdirdi. Bir sözlə, şəxsi heyətin hərbi peşəkarlığını və bacarığını ilk dəqi-

qələrdən son anladək hiss etdik. Birmənalıdır ki, onların qarşıya qoyulan tapşırığı dəqiq və məsuliyyətlə icra etməsi bölmədəki yüksək döyüş hazırlığının göstəricisidir.

Fasilənin olmasından istifadə edərək, əvvəlcə məşğələyə rəhbərlik edən müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları Araz İsmayılov və Bəxtiyar İsmayılova həmsöhbət olduq. Onların hər biri əsl komando olmağın inceliklərini bizə izah etdi. Döyüşçünün məğlubedilməz olmasında əsas şərtlərdən biri yüksək praktiki-nəzəri təcrübəyə malik olmasıdır. Şəxsi heyətdə taktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi bölmənin döyüş qabiliyyətinin artırılmasına xidmət edir. "Təlim və məşğələlərdə püxtələşən hərbi qulluqçu döyüş meydanında məğlubedilməzdir. Komando olmaq istəyi insanda yüksək fiziki bacarıq tələb edir. Möhkəm dözümlü və səbrli də özündə ehtiva edir. Komandirlərimizlə birlikdə çalışırıq ki, güclü və qalib ordumuzun sıralarında layiqli yer tutaq", - deyərək Araz İsmayılov fikrini tamamladı.

(Ardı 6-cı səhifədə)

Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsində xarici dövlətlərin Azərbaycanda akkredite

Hərbi attaşelərlə cari ilin yekununa dair toplantı keçirilib

olunmuş hərbi attaşeləri ilə cari ilin yekununa dair toplantı keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, toplantıda 2023-cü il ərzində ölkəmizdə hərbi əməkdaşlıq çərçivəsində görülmüş işlərdən danışılıb. Növbəti ildə bu istiqamətdə icra olunacaq fəaliyyətlər, o cümlədən perspektiv planlarla bağlı ətraflı məlumatlar verilib.

Tədbirin sonunda hərbi attaşeləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Hərbi Prokurorluq Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə bağlı Şuşada tədbir keçirib.

Bu barədə Hərbi Prokurorluqdan AZƏRTAC-a məlumat verilib.

Hərbi Prokurorluğun rəhbər vəzifəli şəxslərinin, yüksək rütbəli hərbiçilərin və ərazi hərbi prokurorlarının iştirakı ilə Müdafiə Nazirliyinin "N" hərbi hissəsində hərbi qulluqçularla keçirilən tədbirdən əvvəl nəhəng tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin və bütün şəhidlərin əziz və unudulmaz xatirələri bir dəqiqəlik sükutla anılıb, Allahdan onlara rəhmət, döyüşlərdə yaralananlara şəfa arzulanıb.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Bundan sonra hərbi prokurorun böyük köməkçisi, Hərbi Prokurorluğun Mətbuat Xidmətinin rəhbəri, baş ədliyyə müşaviri Fırad Əliyev, Hərbi Prokurorluğun Kriminalistika və informasiya texnologiyala-

rı idarəsinin rəisi, ədliyyə polkovniki Emil Kərimov, Füzuli hərbi prokuroru, ədliyyə polkovniki Elçin Hacıyev, polkovnik Ruslan Ağasıyev və digər çıxışçılar müstəqillik yolumuzu və firavan istiqbalımızı nurlandıran, xalqın zamanın sət sınaqlarından yüksək məharətlə çıxararaq, hər bir çətin vəziyyətdən ən düzgün

Hərbi Prokurorluq Ulu Öndərin 100 illik yubileyi ilə bağlı Şuşada tədbir keçirib

çixış yolu tapan dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin şərəfli və mənalı ömründən, çoxşaxəli və zəngin fəaliyyətindən, dövlətimizin qüdrətlənməsində, xalqın rifahının yüksəldilməsində misilsiz xidmətlərindən və dünya siyasətinə verdiyi töhfələrdən bəhs ediblər.

Çıxışçılar, eyni zamanda, xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin Azərbaycanın parlaq gələcəyinə hesablanmış mükməllə siyasətini yeni müstəqillik dövrünün tələblərinə uyğun şəkildə uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 20 il ərzində ölkəmizdə görülmüş misilsiz işlərdən, həyata keçirilmiş hertərəfli köklü islahatlardan, bütün sa-

hələrdə əldə olunmuş müstəsna uğurlardan, o cümlədən, qüdrətli Silahlı Qüvvələrimizin formalaşmasından, bu uğurların qazanılmasında Birinci vitse-prezident Mehriban

xanım Əliyevanın dəstəyindən və xalqın müdrikliyindən danışılıb.

Tədbirdə, həmçinin Müzəfər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qazanılmış tarixi Qələbə və uğurlu antiterror tədbirləri xüsusi vurğulanmaqla, Vətən müharibəsindən, o dövrlərdə prokurorluğun, həmçinin Hərbi Prokurorluğun Silahlı Qüvvələrlə, eləcə də aidiyyəti rayonların rəhbərlikləri ilə qarşılıqlı səmərəli fəaliyyətindən bəhs edilib, ictimaiyyətə xalqın unudulmaz təəssüratları xatırlanıb.

Sonra hərbi qulluqçuların qayğı və problemləri ilə maraqlanıb, onlarla hüquqi maarifləndirici mövzularda söhbətlər aparılıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yüzillik yubileyi münasibətilə Hərbi Prokurorluq tərəfindən keçirilən silsilə tədbirlər davam etdirilir.

HHQ-də NATO-nun qiymətləndirmə təlimi keçirilib

2023-cü ilin təsdiq olunmuş fəaliyyət planına əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrinin (HHQ) "N" hərbi hissəsində NATO-nun Əməliyyat İmkan-

ları Konsepsiyası (ƏİK) proqramı çərçivəsində Azərbaycan HHQ-nin Mi-17-1V helikopter cütliyünün "2-ci səviyyəli özünüqiymətləndirmə

(SEL-2) təlimi" keçirilib. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə iştirakçılara təlimin ssenarisi, gedişatı, təhlükəsizlik qaydala-

rı və qiymətləndirmə haqqında brifinq təqdim edilib, qarşıda duran məqsədlər izah olunub.

Təlimdə Mi-17-1V helikopter cütliyünün və aidiyyəti bölmə-

lərin havadan daşınma (yük və qoşunların daşınması, yaralıların təxliyəsi) imkan və qabiliyyətlərini icra etməsi yoxlanılıb və yüksək qiymətləndirilib.

Şəhidlərin xatirəsinə həsr olunan anim mərasimləri keçirilib

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutda, eləcə də Cəmsid Naxçıvanski adına Hərbi Liseydə Vətən müharibəsi şəhidləri Ramil Babayev və Səbuhi Sadıqovun xatirəsinə həsr edilən anim mərasimləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, tədbirlərdə Müdafiə Nazirliyinin və ictimaiyyətin nümayəndələri, təhsil müəssisələrinin şəxsi heyəti, şəhidlərin ailə üzvləri, yaxınları, döyüş yoldaşları, Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşları, eləcə də digər qonaqlar iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin suverenliyi, müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub, Dövlət Himni səsləndirilib.

Çıxış edənler Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə

ordumuzun Vətən müharibəsində qazandığı tarixi qələbədən, bu şanlı qələbənin qaza-

nılmasında igid oğullarımızın göstərdikləri qəhrəmanlıq və şücaət nümunələrindən söz açaraq şəhidlərimizin şərəfli həyat yolları haqqında məlumat veriblər.

Sonra Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri və təhsil müəssisələrinin kursantları tərəfindən şəhidlərimizə həsr olunan şeirlər, vətənpərvərliyi və qəhrəmanlığı tərənnüm edən musiqilər səsləndirilib.

Şəhidlərimizin həyat və döyüş yolundan bəhs edən videoçarxlar nümayiş olunub.

Sonda Müdafiə Nazirliyinin və ictimaiyyətin nümayəndə-

ləri tərəfindən şəhid ailələrinin qaygıları dinlənilib, həmçinin onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Şəhidlərin ailə üzvləri və yaxınları onlara göstərilən diqqət və qayğıya, eləcə də şə-

hidlərimizin xatirəsinin daim uca tutulduğuna görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sıra hazırlığı

Əsgərlərimiz sıra hazırlığına diqqətlə yanaşırlar

Ordu sıralarında xidmət edən hər bir zabıt və əsgərin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksək olması və hərbi intizam qaydalarına ciddi yanaşması daim diqqət mərkəzində saxlanılan məsələlərdən biridir. Gündəlik olaraq əsgərlərə bu istiqamətdə məşğələlər ke-

şaf etdirirlər.

Sıra hazırlığı bitdikdən sonra kiçik çavuş Elməddin Əliyevlə söhbətə başlandıq. Əslən Xocavənd rayonundan olduğunu öyrəndik. O, sözə yurd həsrətindən danışmaqla başladı: "Uzun illərdir ki, ailəmlə birgə yurd həsrəti çəkirdik. Torpaqlarımızın

yüzlərdə iştirak edərək qələbənin qazanılmasında pay sahibi olmağın qürurunu yaşayıram.

Vətən müharibəsi zamanı qazandığım təcrübələri indi hərbi xidmətə gəlmiş gənc əsgərlərimizlə bölüşürəm. Buradakı əsas tələblərdən biri də əsgərlərin sıra hazırlığı-

Əliyevlə salamlayıb qısa söhbət etdik. O, sıra hazırlığına çox ciddi yanaşdığını və verilən komandalar zamanı səhv etməyə çalışdığını bildirdi: "Hər birimiz gündəlik olaraq bizlərə tədris olunan dərs və məşğələlərin nə qədər vacib olduğunu anlayırıq. Komandirlərimizin əmrini qüsursuz icra edir, verilən tapşırıqlara düzgün əməl etməyə çalışırıq. Əsgər yoldaşlarımızla birgə buradakı günlərimizi səmərəli keçirib, yeni hərbi bilikləri öyrənməyə səy göstəririk".

Növbəti əsgər İlham Əliyevə yaxınlaşdıq. İsmayıl rayonundan hərbi xidmətə yollandığını deyən həmsöhbətimiz sıranın müqəddəsliyindən danışaraq keçirilən dərsməşğələlərdə məsuliyyətli olmağın nə qədər vacib amil olduğunu vurğuladı. Əsgər verilən tapşırıqlara daha ciddi yanaşdığını və sıra hazırlığını qüsursuz icra etməyə səy göstərdiyini bildirdi.

Digər əsgərlər Hacıbala Abbasov, Rəşad Səlimov, Yediyar Hacıyev və Bayram Qafarov da hərbi xidmətdə olduqları müddət ərzində müsbət keyfiyyətlər qazanaraq əvəz olunmaz təcrübələrə yiyələndiklərini qeyd etdilər.

Hüsnüyyə NƏSİROVA,
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"

çirilərək hərbi bilikləri daha da möhkəmləndirilir. Əsas məşğələlərdən biri də sıra hazırlığı hesab olunur. Sıra hazırlığı məşğələləri Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Sıra Nizamnaməsi əsasında keçirilir.

"N" hərbi hissəsində olduğumuz zaman sıra hazırlığı məşğələsinin canlı şahidi olduq. Onlar bu məşğələlər nəticəsində sırada düzgün dayanmaq, düzgün hərəkət etmək və verilən komandalara diqqətlə yanaşmaq vərdişlərini daha da inki-

işğal altında olması ilə barışa bilmir, bu həsrətin sonlanacağı günü ümidlə gözləyirdik. Məktəbli olduğum vaxtlarda düşüncüm nürdüm ki, Qarabağ torpaqlarını azad edəcəyimiz gün gəldikdə mən də ordu sıralarında döyüşən hərbiçilərdən biri olacağam. Belə də oldu... 2020-ci ilin 27 sentyabrında Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin əmri ilə əks-hücum əməliyyatı başlayanda döyüşlərin sırasındaydım. Hər birimiz qələbə əzminə köklənmişdik. Mən də bu dö-

nün yüksək olması, verilən əmrlərə düzgün riayət etmələridir. Biz də sıra nizamnaməsinin tələblərinə uyğun olaraq onlarla ciddi şəkildə məşğul oluruq. Kiçik çavuş Elməddin Əliyevlə söhbətimiz zamanı öyrəndik ki, o, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Qubadlının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Əsgərlərlə də həmsöhbət olduq. Əsgər Nihat

Xocavənddə məktəbdə partlayıcı tələ qurğusu aşkarlanıb

Xocavənd rayonunun Yemişçan kəndi ərazisindəki məktəbdə partlayıcı tələ qurğusu aşkarlanıb.

Bu barədə Azərbaycan Respublikası Minaların Təmizləmə Agentliyinin (ANAMA) mətbuat xidməti məlumat yayıb.

ANAMA əməkdaşlarının həyata keçirdiyi əməliyyat zamanı məktəbin sinif otaqlarının birində yazı masasına yapışqan lent vasitəsilə quraşdırılmış F-1 əl qumbarası aşkarlanıb. Qumbara döyüş vəziyyətinə gətirilərək kəndir vasitəsilə stula və qapının tutacağına bərkidilib. Qapını açdıqda və ya bağladıqda kəndirin dərəcəsi nəticəsində tələ qurğusu işə düşə bilər. Bununla yanaşı, daha böyük partlayışın törəməsi üçün 1 ədəd F-1 əl qumbarası yazı masasının altına da yerləşdirilib.

Qeyd edək ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə icra edilən minatəmizləmə əməliyyatları zamanı dəfələrlə tələ minaları, improvizə edilmiş partlayıcı qurğulara rast gəlinib. Ərazini tərk edən ermənilər dinc əhaliyə zərər yetirmək məqsədilə təhsil ocağında da bu növ qurğular yerləşdiriblər.

Agentliyin əməkdaşları aşkarlanan tələ qurğusunu zərərsizləşdirərək ərazinin təhlükəsizliyini təmin ediblər.

ANAMA bir daha vətəndaşlara çağırış edərək bildirir ki, təhlükəsizliyinə əmin olmadıqları ərazilərə, obyektlərə daxil olmasınlar, tanımadıqları əşyalara toxunmasınlar.

Tarix yazan oğullar

“Son dəfə zəng vuranda dedi ki, ana, Şuşanı azad etməyə gedirik”

İliq, xəfif külək əsir. Havadan payız qoxusu gəlir. Döyüş və ömür yolu haqqında yazmaq istədiyimiz Vüsal Teymurov da elə ilq payız günlərinin birində - 8 noyabr 2020-ci ildə Şuşa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub. İndi Şuşada da payızdır. Artıq Qarabağın bu gözəl guşəsində atəş səsləri eşidilmir. Hər tərəf sakitliyə bürünüb. Şuşa uğrunda şəhid olan oğulların ruhları kimi...

Çox da darısqal olmayan məhəllələrdən keçib kövrək addımlarla Vüsalın doğulub böyüdüüyü həyətin qapısına yaxınlaşırıq. İstər-istəməz ürəyimizi həyəcan hissi bürüyür. Şəhidlər haqqında yazmağa gedəndə həmişə bu cür qərribə hisslər keçiririk. Qapının ətrafında Vüsalın xatirəsinə əhtram əlaməti olaraq guşə düzəldilib. Divara qara marmər vurulub. Hasarın yuxarisından Azərbaycan və Türkiyənin bayraqları asılıb. Aşağıdan isə səliqə ilə qardaş ölkələrin bayraqlarının rənginə bənzəyən güllər, çiçəklər ekilib. Vüsalın marmərə hopdurulmuş şəklinə diqqətlə baxanda sinəsindən medalların asıldığını gördük. Vüsal bu medalları torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə igidliyi ilə qazanıb.

Asta-asta qapını döyürük. Səse Vüsalın anası Naide xanım çölə çıxıb bizi qarşılayır. İçəri ayaq qoyan kimi şəhid döyüşçünün şəkillərini görürük. Otaqların hamısından Vüsalın müxtəlif ölçülərdə şəkilləri asılıb. Bu şəkillər Vüsalın ömrünün hansı yaşında çəkilibsə, o yaşda da qalıb. Doğrudan da, gözəl deyilib ki, insan həyatının bir anı yalnız şəkillərdə donub qalır. Şəkillərə baxdığımız anlarda şəhidin atası Zakir Teymurov da gəlib çıxır. Görüşüb tanış oluruq. Sonra Vüsalın həm divardan asılmış, həm də albomdakı şəkillərinə baxırıq. Valideynləri gözlerini övladlarının şəkillərindən çəkmirlər. Naide ana şəkilləri bir-bir bizə göstərək onların nə vaxt, harada çəkildiyi barədə məlumat verir. Ananı dinlədikcə, sanki, Vüsalın qısa ömrünün dünənə boylanırdı. Kədər hissi ilə baxdığımız şəkillər əlimizdən tutub bizi bir anlıq valideynlərinin Vüsalı günlərinə aparır. Hiss olunmadan xatirələr uc-uca

bağlanır. Söhbətimizdə qısa fasilə yarananda Naide ana oğlunun bir vaxtlar əyninə geyinib vuruşduğu, şəhid olduğu hərbi formanı divardakı asılıqandan çıxarıb mizin üstünə qoyur. Kövrələ-kövrələ deyir ki, ermənilər oğlumu Şuşada, köhnə yanacaqoldurma məntəqəsinin yaxınlığında güllə yağışına tutublar. Düşmən əvvəlcə onun ayağından, sonra isə sinəsindən vurub. Ayağından yaralansa da, Vüsal uzanıb yerdə qalmayıb. Ayağa qalxıb ki, yaralı vəziyyətdə olsa da, işğalçılardan üzünə yerisin. Həmin anda ermənilər onun sinəsini nişan alıblar. Təəssüf ki, güllələr oğlumdan yan keçməyib. Hər dəfə formada güllələrin deşik qalmış yerlərini əllərimi çəkəndə bədənəm gizildəyir. Oğlumun şəhid olduğu an gözlerim qarşısında canlanır. Bu anlarda göz yaşlarıma hakim ola bilmirəm.

Şəkillərə, əsgər formalarına baxandan sonra Vüsalın ömür və döyüş yollarından bəhs edən kitabları, jurnal və qəzetləri vərəqləyirik. Bu dəqiqələrdə, sanki, zaman bir anlıq geriye döndür. Cəsur əsgər hərbi geyimdə gözlerimiz qarşısında canlanır. Budur, o yenə də Şuşa uğrunda vuruşur, düşmən üzünə can atır. Əsgər yoldaşlarının yarasına məlhəm qoyur.

Ana söhbətinə davam edərək deyir ki, ötən ilin noyabrında şəhid ailələrinin bir qrupunu Şuşa şəhərinə aparmışdılar. Oğlumun uğrunda can verdiyi şəhərə yaxınlaşdıqca özüməndən asılı olmadan həyəcan keçirirdim. Şükürlər olsun ki, ayağım övladımın şəhid olduğu torpağa dəydi. Bundan Vüsalın da ruhu şad oldu. Doğrudan da, Şuşa gözəl şəhər imiş. Bu gözəl diyarda olanda xatırladım ki, Vüsal döyüşə gedəndən sonra sonuncu zəngini Şuşadan eləmişdi. Demişdi ki, ana, halallıq ver, biz Şuşa uğrunda döyüşə gedirik. Evə də, həyətdə də bir az əl gəzdirin. Yaxınlarda qonaq-qaranız olacaq. Mən də ona halallıq verib, uğurlar arzuladım. Heç soruşmadım ki, qonaq-qaranız niyə çox olacaq ki? Ağılıma pis fikirlər gəlmədi. Düşündüm ki, yəqin düşməni məğlub edib qələbə ilə geri dönəndə döyüşçü yoldaşları ilə evimizə gələcək. Elə ertəsi gün həyat yoldaşımla gedib bir az tikinti materialı alıb gətirdik. Evimizə, həyətimizə bir balaca əl gəzdirdik. Bir neçə gün ondan zəng gəlmədi. Noyabrın 8-də Vüsalı yuxumda gördüm. Gördüm ki, oğlum su içir. Mənə deyir ki, ana, su ver içim. Mən də onun dediyini edirəm. Doymuca su içəndən sonra Vüsal çıxıb gedir. Səhər yuxudan ayılanda nəse ürəyimə damdı ki, oğlum şəhid olub. Artıq ermənilər məğlub edilmişdi, döyüşlər dayanmışdı, silahlar susmuşdu. Amma Vüsalın bir xəbər çıxırdı ki, çıxırdı. Ondan çox nigaran qalmışdım. Nigaran qalsaq da, ümid edirdik ki, bəlkə yaralıdır, bəlkə

xəstəxanadadır. Bu gün-sabah sağalıb ayağa qalxar, bizə zəng vurur. Amma ondan zəng gəlmirdi. Günlər keçdikcə narahatlığımız artırdı. Noyabrın 13-də telefonuma tanış olmayan bir nömrədən zəng gəldi. Zəng vuran kədərli səslə Vüsalın Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olduğunu dedi. Nə vaxt şəhid olduğunu soruşanda dedi ki, oğlum noyabrın 8-də - yuxuma girən günü Şuşa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub. Deməli, övladların ölümü analara əyan olarmış...

Naide xanım kövrəlir, danışa bilmir, dili söze yatmır. Vüsalın atası Zakir Teymurov həyat yoldaşının söhbətini davam etdirir. Deyir ki, noyabrın 13-də evimizə gələn zəng oğlumun sağ olmağına bağladığımız ümidləri qılınc kimi doğradı. Vüsal Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdu. Həmin gün onun neşini də gətirdilər. Valideyn üçün övlad itirməkdən ağırılıq heç nə yoxdu. Göz yaşlarıma hakim ola bilmirdik. Təəllimimiz yalnız o idi ki, Vüsal torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olmuşdu. Acı göz yaşları içində oğlumu Badamdar qəsəbəsindəki Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırırdıq. Vüsalın bərabər oğlum Ruslan da könüllü olaraq Qarabağ uğrunda döyüşlərə yollanmışdı. Vüsalı apar-salar da, Ruslanı geri qaytarmışdılar. Oğullarımın ikisi də vətənpəvər idi. İnanıram ki, eger Ruslan da döyüşə gətseydi, mütəlakə geriyə medallarla, ordenlərlə qayıdacaqdı.

Evlərində olarkən Vüsalın ömür və döyüş yolu ilə yaxından tanış olduq. Öyrəndik ki, Teymurov Vüsal Zakir oğlu 1991-ci il martın 4-də Bakı şəhərində anadan olub. 1997-2008-ci ildə Badamdar qəsəbəsindəki Tofiq Məmmədov adına 239 nömrəli orta məktəbdə oxuyub. 2008-ci ildə orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirərək Azərbaycan Kooperasiya Universitetinə qəbul olub. 2012-ci ildə ali

təhsilini başa vurduqdan sonra hərbi xidmətə çağırılıb. Əsgəri borcunu cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissədə yerinə yetirib.

Torpaqlarımızın işğalı ilə bəzi olmayan Vüsal Vətən müharibəsi başlayanda könüllü olaraq döyüşlərə yollanıb. Yollanıb ki, erməni qəsbkarları ilə vuruşsun, onları Qarabağdan qovsun. Vətən torpaqlarını azad görsün. Onun yağılarla ilk döyüşü Füzuli rayonu uğrunda olub. Füzulidən başlayan döyüş yolu Xocavənd, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonlarından keçib. İrəli atdığı hər addım onu Şuşa uğrunda gedəcək döyüşlərə yaxınlaşdırıb.

Noyabrın ilk günləri idi. Getdikcə zəifləyən işğalçılar əvvəlki günlərdəki kimi müqavimət göstərə bilmirdilər. 3 gün idi ki, Vüsalgil düşməni geri sıxışdırma-sıxışdırma irəliləyirdilər. Artıq döyüşlər böyük strateji əhəmiyyəti olan Daşaltı kəndi uğrunda gedirdi. Bu yaşayış məntəqəsinin əlverişli nöqtədə yerləşdiyini dərdindən dərk edən ermənilər ciddi müqavimət göstərirdi. Amma işğalçıların müqaviməti mənasız idi. Çünki artıq onlar addım-addım məğlubiyət girdabına yuvarlanırdılar. Qızgın döyüşlərdən sonra işğalçılar geri oturduldu. Daşaltı kəndi düşməndən azad olundu. Döyüşçülərin sevinci yerə-göyə sığmırdı. Sevincə əsas səbəb isə bir azdan Vüsalgilin Şuşa uğrunda vuruşacağı idi. Ağır itki verən işğalçılar Daşaltıdan xeyli geri çəkildilər. Döyüşlər bir an olsun belə dayanmırdı. Gurlayan atəş səsləri dağı-daşı yerindən oynadırdı. Şuşanı azad edəndən sonra Vüsal Cıdır düzünə çıxmağı, İsa bulduğundan su içməyi, şəhərin gözəl mənzərələrinə baxmağı arzulayırdı. Təəssüflər olsun ki, Vüsal bu günü görə bilmədi, arzularına qovuşmadı. Noyabrın 8-də Şuşanın azad olmasına bəlkə də dəqiqələr qalmış düşmən gülləsinə tuş gələrək şəhid oldu. Əsgər Vüsal Teymurov kö-

nüllü olaraq torpaqlarını azad etməyə gəldiyi Vətən uğrunda canından keçdi. Şəhid olsa da, arzusuna, istəyinə çatdı. Qarabağın azadlığı uğrunda vuruşdu, düşməndən şəhidlərin intiqamını aldı. Onun ölümü döyüşçü yoldaşlarını, komandirlərini çox kədərləndirdi.

Əsgər dostları, komandirləri Vüsal haqqında xoş sözlər dedilər. Taqım komandiri baş leytenant Rəşid Kərimov dedi ki, əsgər Teymurov bölüyümüzdə oktyabrın əvvəllərində - biz Füzuli istiqamətində döyüşdüyümüz günlərdə gəldi. Elə ilk döyüşlərdən onun bacarıqlı, peşəkar, cəsur bir əsgər olduğu üzə çıxdı. Vüsalın birlikdə Füzuli rayonundan başlayan döyüş yolumuz Cəbrayıldan, Xocavənddən, Qubadlıdan keçib Şuşaya qədər davam elədi. Ən ağır döyüşümüz Daşaltı kəndində və Şuşa uğrunda oldu. Çünki ərazi bizim üçün əlverişsiz idi. Buna baxmayaraq, ermənilərin üzünə cəsarətlə, qorxmada gedirdik. Təəssüflər olsun ki, Şuşa uğrunda gedən döyüşdə cəsur əsgər Vüsal Teymurovu itirdik. O, döyüşçü yoldaşlarının qəlbində həmişə qorxmaz bir əsgər kimi qalacaq.

Əsgər yoldaşı Orucəli Abbaszadə dedi ki, Vüsal ürəkli oğlan idi. Onun zamanında öyrəndiyi yaralıya ilk tibbi yardım göstərmək bacarığı döyüşlər vaxtı çox əlimizdən tuturdu. Əsgər yoldaşları yaralanan kimi Vüsal özünü onun köməyinə atırdı. Tez bir zamanda onların yaralarını təmizləyib, sarıyar və ağrıkəsiciləri iynələr vurardı. Vüsal Şuşanın azad olunmasında onun da payının olmasını istəyirdi. Əfssuslar olsun ki, onu Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə itirdik. Həmişə deyirdi ki, döyüşlərdən geriye ya qəhrəman əsgər, ya da şəhid kimi dönəcəyəm. Vüsal geriyə şəhid kimi döndü. Onun xatirəsi qəlbimizdə əbədi yaşayacaq.

Ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə göstərdiyi şücaətə görə Teymurov Vüsal Zakir oğlu ölümündən sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlıın azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Döyüşdə fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif olunub.

Evlərindən məhəlləyə qaralıq düşəndə çıxdıq. Vüsalın xatirəsinə yaradılmış guşədə yanan gur işıq ətrafı nura boyayırdı. Xəfif, ilq külək əsirdi. Havadan payız qoxusu gəlirdi. Vüsal da Şuşa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə elə payız günlərində şəhid olmuşdu. Vətənin azadlığı yolunda canından keçmişdi. İndi Şuşada da elə payızdır. Artıq atəş səsləri eşidilmir. Hər tərəf sakitliyə bürünüb. Uğrunda şəhid olan oğulların ruhları kimi...

Vahid MƏHƏRRƏMOV
Bakı şəhəri

"N" hərbi hissəsində şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının tərkib hissəsi olan ictimai-siyasi hazırlıq dərslərinin gedişatı ilə yaxından tanış olduq. İlk növbədə dərs üçün nəzərdə tutulmuş ideoloji otağın səliqə-sahmanı göz oxşayırdı. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun şəxsi heyətlə görüşlərini əks etdirən şəkillər, dövlət atributlarımız, hərbi tariximizə qızıl hərfərlə yazılan Vətən müharibəsində çəkilən fotolar bizdə xoş təəssüratlar yaratdı.

Grup rəhbəri leytenant Mütlim Əlirzayev dərsə başlayaraq, şəxsi heyətə mövzunu elan etdi: "Azərbaycan və Türkiyə qardaşlığı - Bir millət, iki dövlət". Dərsə başlayan zabit dedi ki, Azərbaycan və Türkiyə dövlətləri arasında dostluq və qardaşlıq əlaqələri qədim tarixə malikdir. "Bu əlaqələri şərtləndirən amillər sırasında orta q soyukökümüzün, dinimizin, dil birliyimizin, oxşar mədəniyyətimizin və adət-ənənələrimizin olmasıdır. Əsrlər boyu bu dövlətlər həmişə bir-birinə dəstək olub, sıx əməkdaşlıq edib. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin müdriyyətinə dediyi kimi: "Bir millət, iki dövlət" olublar. Təsədüfi deyildir ki, Türkiyə dövlətinin müdrik şəxsiyyəti Mustafa Kamal Atatürk "Azərbaycanın kədərli kədərimiz, sevinci sevincimizdir" deyirdi. Türk dünyasının bu iki lideri öz müdrik kəlamları ilə hər iki dövlətin gələcək nəsillərinə əbədi olaraq bir nəsihət qoyublar: "Türkiyə-Azərbaycan arasındakı dostluq-qardaşlıq münasibətləri əbədi və sarsılmazdır".

- Müstəqilliyimizin ilk günündən etibarən Azərbaycan Respublikasının, Qarabağ başda olmaqla, işğal və ərazi bütövlüyü probleminə yaşa-

İctimai-siyasi hazırlıq

"Əsgərlərimiz Vətənə, tarixi köklərimizə, zəngin mədəniyyətimizə və milli irsimizə bağlılıq ruhunda tərbiyə olunurlar"

dığını, regional təhlükəsizlik ehtiyacını diqqətə alan qardaş Türkiyə dövləti Bakının hərbi baxımdan güclənməsinə dəstək olub, bunu Türkiyənin də regionda nüfuzunun güclənməsi olaraq görüb və mümkün dəstəyi əsirgəməyib. İki qardaş ölkənin ordularının əməkdaşlığı yalnız Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin gücləndirilməsi baxımından deyil, eyni zamanda, bölgədə sabitliyin və təhlükəsizliyin təmini, orta q güc formalaşdırmaq yoluyla milli problemlərin həll edilməsi baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edib. İki qardaş ölkə ordularının əməkdaşlığı yönündə ilk hüquqi addım 11 avqust 1992-ci ildə imzalanan "Hərbi təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında" müqavilənin bağlanmasıyla başlayıb. Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin təhsil müəssisələrində yüzlərlə azərbaycanlı zabit təhsil alaraq Azərbaycan Ordusunun güclənməsinə öz töhfəsini verib.

İki qardaş ölkənin ordularının müştərək fəaliyyətlərinin planlaşdırılması, əməliyyatların keçirilməsi üzrə qarşılıqlı fəaliyyət və döyüş uzlaşması

imkanlarının öyrənilməsi, o cümlədən yerdən və havadan zərbələr endirməklə düşmən hədəflərinin məhv edilməsi tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı zirehli texnika, artilleriya qurğuları, hərbi aviasiya, hava hücumundan müdafiə qüvvələrini də cəlb etməklə həyata keçirilən çoxsaylı birgə təlimlər də birlik və əməkdaşlığın önəmli istiqamətlərindən birini təşkil etməkdədir. Bu təlimlərdə qazanan təcrübənin məntiqi nəticəsidir ki, Azərbaycan Ordusu bəşər tarixinin ən müasir müharibəsini aparmaqla, erməni işğalında olan torpaqlarımızı azad edərək respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin etdi. Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində döyüşmək bacardığını, supermüasir ordusunu, ən son hərbi texnika üzrə təlim keçmiş yeni nəsil mütəxəssislərini, zabitlərini, xüsusi təyinatlı hərbiçilərini nümayiş etdirdi. Ali Baş Komandanın qeyd etdiyi kimi: "Bu yeni nəsil müharibə üslubudur, hansı ki, texniki təchizat, texnologiyaların tətbiqi, əməliyyatların düzgün planlaşdırılması və həyata keçirilməsi, hərbiçiləri-

mizin döyüş qabiliyyəti və mənəvi ruhu birləşir, vəhdət təşkil edir".

Bir sözlə, Azərbaycan və Türkiyə xalqlarının qardaşlığı daim möhkəmlənir, əlaqələri dayanmadan inkişaf edir və hər iki ölkə regionda təhlükəsizliyin qarantına çevrilir. Bu əlaqələr strateji xarakter daşıyır, dostluq, qardaşlıq prinsiplərinə əsaslanır. Bizi birləşdirən həm tarixi köklər, həm də mədəni əlaqələr, keçmişimiz və bugünkü siyasi maraqlarımızdır", - deyərək qrup rəhbəri bildirdi.

Dərs prosesi bitdikdən sonra zabitin fikirlərini öyrəndik. O bildirdi ki, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinin diqqət və qayğısı sayəsində hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji hazırlığı yüksək səviyyədədir. "Məlumdur ki, hərbiçilərin peşəkər döyüşçü kimi formalaşması üçün döyüş, atış, fiziki hazırlıqları ilə yanaşı, hərbi intizamı və ruh yüksəkliyi vacib şərtlərdən biridir. Bu səbəbdən də rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qeyd olunan amillərin formalaşmasında əhəmiyyətli rol oynayan ictimai-siyasi hazırlıq dərslərinə xüsusi önəm verilir. Beləliklə,

şəxsi heyət tarixi məlumatlar öyrənərək zəngin bilgiler əldə edir. Bunun nəticəsidir ki, əsgərlərimiz Vətənə, tarixi köklərimizə, zəngin mədəniyyətimizə və milli irsimizə bağlılıq ruhunda tərbiyə olunurlar".

Bakı şəhərindən hərbi xidmətə çağırılan əsgər Ömər Bayramov Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin məzunudur. "Komandirlərimiz tərəfindən keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri sayəsində hərbi tariximiz haqqında daha geniş məlumatlar əldə edir, mədəni irsimizi dərinləndirir, Müzəffər Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında başlayan və 44 gün davam edən Vətən müharibəsi haqqında biliklərimizi zənginləşdiririk. Həmçinin döyüşlər zamanı xüsusi qəhrəmanlıq nümayiş etdirərək, şəhidlik zirvəsinə yüksələn silahdaşlarımızın döyüş yolunu öyrənirik. Çünki məhz onların şücaəti sayəsində doğma Qarabağımız illər sonra işğaldan azad edildi. Ərazi bütövlüyümüzü bərpa edərək, gücümüzü bütün dünyaya göstərdik".

Əsgərlər Fərid Namazov, Elçin Allahverdiyev, Nurel Vəliyev, Zaur Məmmədov, Mirzə Hüseynli və digərləri keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərslərinin əhəmiyyətindən, rəşadətli Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət etmələrindən, hərbi tariximizə qızıl hərfərlə yazılan şanlı Vətən müharibəsindən, sosial-məişət şəraitlərindən söhbət etdilər. Bildirdilər ki, hərbin sirlərinə dərinləndirilib, torpaqlarımızın müdafiəsində mətin dayanmaqlarından qürur duyurlar.

**Kapitan
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"**

Elman Əsgərov Yardımlı rayonunun Prişib qəsəbəsində anadan olub. Orta məktəbi orada bitirib. Yeniyetməliyindən cəmiyyətdə baş verən hadisələrin mahiyyətini öyrənməyə maraqlı olub, görüb - öyrənib, soruşub - öyrənib. Öyrəndikləri düşüncələrinə hopub. Vətən, xalq, dövlət anlayışlarını da həmin vaxtlarda ətraflı dərk edib. O illərdə türk şeirinə marağ yüksəlişdə idi. Ədəbiyyat müəllimləri Tofiq Fikrətin "Bu Vatan kimin?" şeirini demişdi. Sonda şagirdlərdən soruşmuşdu: "Bu Vətən kimindi?" Şagirdlərin sayı qədər "Bizimdi" harayı eşidilmişdi. Elman həmin gün hərbiçilərin qərar almışdı. Vətən torpaqlarını işğaldan azad edənlərin sırasında zabit kimi olmaq! Müəllimləri məktəblinin niyyətini alqışlamışdı. Bu niyyəti valideynləri də bəyənmişdi...

Elman Əsgərov sənədlərini Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) vermişdi, qəbul olunmuşdu. Oxumuşdu, öyrənmişdi, öyrəndikləri çöl çıxışlarında təkmilləşmişdi...

Artilleriyaçı ixtisası könlünə yatırdı. Kursant yoldaşların-

Medallı igidlərimiz

Qələbə torpaqların yarasının məlhəmi oldu

dan birinin "Niyə?" sualına cavab olaraq demişdi: Görmədiyin hədəfi vurursan, buna qüdrət deyirlər. Qüdrətli zabit olmaq istəyirəm.

İstəyinə çatmışdı... On il müxtəlif hərbi hissələrdə, müxtəlif vəzifələrdə xidmət etmişdi...

2020-ci il sentyabrın 27-də İkinci Qarabağ müharibəsi başladı. Onda hərbi hissələri Füzuli istiqamətindəydi. Düşmənin müdafiə xəttinin yarılmasında düzünə atışla iştirak edəcəkdilər - piyadaların döyüşü üçün əlverişli şərait yaranaçaqdı.

Taborun atışları dəqiq oldu, düşmənin müdafiə xətti yarıldı, düşmən çarəsiz atışlarla geri çəkildi...

Mövqe qələbəsi batareyanın şəxsi heyətinin döyüş əzmini artırmışdı, qələbə ruhunu yüksəltmişdi; döyüşən ordu hissələrimizə atəş dəstəyi verirdilər. "Mərmilərlə yaranan torpaqlarımızın yaraları qələbələrle qaysaqlanırdı...", - mayor Elman Əsgərov belə dedi.

Bu fikri müharibəni şərtləndirən könüleyatımlı fikir bildik.

Batareya Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı istiqamətlərində gedən döyüşlərə də cəlb olundu. Oktyabrın 25-i idi. Zəngilan istiqamətində döyüş gedirdi. Düşmən ciddi müdafiə olunurdu. Mərmilər düşmənin mövqələrini dağıdırdı. Komanda məntəqəsindən düşmənin dayaq məntəqəsinin koordinatları verilmişdi. Atış

ərəfəsində yaxınlıqlarına mərmilə düşdü. Topun lüləsi sıradan çıxdı. Onda mayor Elman Əsgərov yaxınlıqdakı topla onları atəş tutmuş düşmən batareyasının mövqeyini vurmağı əmr etdi, sonra dayaq məntəqəsinə. Atışlar dəqiq oldu - düşmənin batareyası susdu, dayaq məntəqəsi döyüşçülərimizin hücumunun qarşısını ala bilmədi.

"Bizim döyüşümüz piyadaların döyüşündən fərqlənir. Piyadalar görünən düşmənlə döyüşür, onun yerdəyişmələrini müşahidə edir, buna uyğun döyüş mövqeyi seçir. Artilleriyaçıları görmədikləri düşmənlə döyüşür, onların yerdəyişmələrini müşahidə edə bilmir, seçimsiz hədəfi komanda məntəqəsindən verilən koordinatlar olur. Bizim döyüş uğurlarımız bilavasitə döyüş komanda məntəqəsindən idarə edilən komandirlərdən asılı idi; koordinatlar düzgün müəyyənləşdirilirdi, bizim atışlarımız dəqiq olurdu...", - mayor Elman Əsgərov Vətən müha-

ribəsində batareyanın döyüşləri haqqında belə dedi.

İstər hücum, istərsə də müdafiə döyüşündə artilleriya qüvvələrinin dəstəyi vacibdir. Batareyanın şəxsi heyətinin hər döyüşü döyüşən ordu hissələrimizin mövqe qələbələri qazanmasında əhəmiyyətli olub. Cəbrayıl istiqamətində düşmənin iri qruplaşması haqqında kəşfiyyat məlumatları alınmışdı. Dəqiqləşdirmələrdən sonra onu hücumdan əvvəl məhv etmək bu batareyaya tapşırılmışdı. Batareya döyüş əmrini yerinə yetirmişdi - piyadalarımız düşmənin həmin ərazidəki müdafiə səddini darmadağın etmişdi, səhəri gün əhəmiyyətli mövqe qələbəsi qazanılmışdı...

Mayor Elman Əsgərov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub...

**Rəşid HÜSEYNOV,
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"**

“Komando Qüvvələrinin yaradılması döyüş qabiliyyətimizin artırılması üçün önəmli amillərdən biridir”

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Bəxtiyar da gənc olmasına baxmayaraq, artıq peşəkar komando olaraq ordu sıralarında qürurla xidmət edir. "Şəxsi heyətimiz yüksək hərbi intizama malikdir. Bununla yanaşı, gənc komandoların möhkəm iradə və yüksək fiziki dayanıqlılığı da diqqət yetirilməsi vacib məqamlardandır. Bunun üçün də həm çöl şəraitində, həm də təlim şəhərciyində günün müxtəlif vaxtları və müxtəlif hava şəraitinə uyğun məşqlər keçirilir. Hərbi qulluqçular təşkil olunan dərslərdə və təlimlərdə böyük ruh yüksəkliyi ilə iştirak edirlər. Bu ruh yüksəkliyinin göstəricisidir ki, bölməmiz qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən bacarıqla gəlir".

Növbəti həmsöhbət olduğumuz gənc komando əsgər Natiq Heydərlı xidmət etdiyi bölmənin onun əsl döyüşçü kimi formalaşmasında böyük rolunu xüsusi vurğuladı. "Komandirlərimiz tərəfindən peşəkar döyüşçü kimi

formalaşmağımız üçün təşkil olunan atəş, taktiki, fiziki və psixoloji hazırlıq məşğələləri hər birimizi məğlubedilməz, güclü döyüşçüyə çevirib. Burada həm sinif, həm də çöl dərslərində, idman fəaliyyətlərində qarşıma qoyulan məqbulları qazanmaq üçün elimizdən gələni əsirgəmir, komando adını layiqincə daşımaq üçün səylə çalışırıq".

Əsgər Mahir Ramazanov bölmədə xidmət və gündəlik fəaliyyətin təşkili üçün yaradılan şəraitdən ağızdolusu danışdı. "Komando olmaq qürurvericidir. Fiziki hazırlığımızı artırmaq üçün salınan idman şəhərciyi, atəş və taktiki hazırlığımızı təmin etmək üçün təlim meydançası və gündəlik fəaliyyətimizi təşkil etmək üçün ideoloji otaqlarla yanaşı, müasir standartlara uyğun yeməxana, camaşır-

xana və yataqxanamız da mövcuddur. Bizim üzərimizə düşən əsas vəzifə isə komandirlərimizin və xalqımızın etimadını doğrultmaqla peşəkar döyüşçü kimi Vətənə övladlıq borcumuzu layiqincə ödəməkdir".

Bu gün də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığı ilə ordumuzun müasir standartlara inteqrasiya edilməsi istiqamətində misilsiz işlər görülür. Görülən işlər qalib Azərbaycan Ordusunun daha da güclənməsinə mühüm təkan verir və bu uğur hər birimizi sevindirir. Digər gənc komandolar - Sənan Həsənlı, İntiqam Sadiqov, Kamran Yunusov, Sadiq İskəndərli ilə də həmsöhbət olduq. Onların söhbət əsnasında dedikləri fikir, məşğələ zamanı göstərdikləri peşəkarlığı bizi bir daha əmin etdi ki, komandolarımız bu gün ordumuzun gücünə güc qatan dö-

yüşçülərdir. Onların hər biri xidmət müddətində öz peşəkarlığını artıraraq, hərbi sənətinə müasir dövrün tələblərinə uyğun qurmağa qadir və qabil qüvvədir. Məhz təcrübəli komandolarımız sayəsində 44 günlük haqq savaşımızdan keçən qısa müddətdə qeyri-qanuni silahlı dəstələrin və onların yuvalarının darmadağın edilməsi mümkün oldu. Qısa vaxtda yazılan böyük tarixdə peşəkar komandolarımızın da danılmaz rolu vardır. Ali Baş Komandanın komando hərbi hissələrindən birinin açılışında dediyi "Komando Qüvvələrinin yaradılması döyüş qabiliyyətimizin artırılması üçün önəmli amillərdən biridir" sözləri də bunun bir daha təsdiqidir.

**Kapitan
Fuad CƏFƏROV,
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"**

Zabit Elman Mehdiyevlə Zonun xidmət yerində görüşdüm. Hərbi xidmətdə keçirdiyi illər Vətənimizin ən ağır dövrünü əhatə edirdi. 1992-ci ildə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) qəbul olan Elman Nazim oğlu Mehdiyev Qarabağda və Ermənistanda gündən-günə alovlanan müharibənin tezliklə bitəcəyini düşünmüşdü. Amma tale elə gətirmişdi ki, Elman hərbi məktəbdə ikinci kursda təhsil alanda Qubadlı-Laçın istiqamətində gedən döyüşlərə cəlb olunub. Ali hərbi məktəbdə "tankçı" ixtisasına yiyələnən gənc Elman tank haqqında nəzəri biliklərə yetərincə malik idi. Praktikanı isə döyüş bölgəsində düşmənlə üz-üzə döyüşərək keçmək onun qisməti olmuşdu. Elman həmin illəri belə xatırlayır: "Laçın rayonunun Güləbird kəndində yerləşən hərbi hissənin şəxsi heyəti könüllülərdən ibarət idi. Onların arasında yaxşı döyüşən, Vətən yolunda canından, qanından keçməyə hazır döyüşçülər var idi. Bölmələr vahid komandanlıq tərəfindən idarə olunmurdu. O zaman düşmən xarici havadarların hesabına torpaqlarımızın 20 faizini işğal edə bildi. Siyasi həkimiyətə yenəcə gələn Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkə daxilində xalqı vətəndaş müharibəsinə sürükləyən qüvvələrə qarşı mübarizə aparmaq məcburiyyətində idi. Xalqımızın böyük oğlu, görkəmli si-

Veteran döyüşçü

yasi xadim Ulu Öndər Heydər Əliyev pərakəndə fəaliyyət göstərən silahlı dəstələrin buraxılmasına göstəriş verdi. Çünki orduda tabeçilik münasibətləri yüksək səviyyədə olmalı idi. Belə olan halda qələbə də, qalibyyət də, intizamlı ordu da olacağı qaçılmaz idi. Nə qədər ağırlı olsa da, deməliyəm ki, o zaman məğlubiyyətimizin kökündə pərakəndəlik dayanırdı".

1994-cü il mayın 12-dən sonra cəbhədə tərəflər arasında imzalanan atəşkəs ordumuzda islahatların aparılmasına, nizami ordunun yaradılmasına, dövlətimizin və dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsinə mühüm zəmin yaratdı. Dövlətimizin bəzisini bütün varlığı ilə ermənilərin işğal altında qalmış torpaqlarımızı azad etmək üçün çalışırdı. Sülh danışıqları yolu ilə ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etmək istəyirdi. İşğalçılar isə müxtəlif bəhanələrlə danışıqlardan boyun qaçırır, işğal etdikləri torpaqlarımızdan çıxmaq istəmədiklərini aşkar hiss etdirirdilər. Azərbaycan xalqı və dövləti heç vaxt işğal altında olan torpaqların itirilməsi ilə razı olmamış, əksinə, bütün varlığı ilə ölkənin ərazisini bərpa etməyə çalışırdı.

Polkovnik-leytenant Elman Mehdiyev ilk dəfə zabit kimi cəbhə bölgəsində düşmənlə təmas xəttində yerləşən hərbi

hissədə xidmətə başlamışdı. Tankçı kimi çətinliklərə bacarıqla sinə gərdiyini bildirdi. Zabit bu illər ərzində peşəkar tankçı kimi formalaşmış. Təbiiyində olanlara qarşı həmişə tələbkər və qayğıkeş olub. Şəxsi heyətə vətənpərvərlik ruhu aşılayıb. Erməni silahlı dəstələrinin nəzarəti altında qalmış torpaqları azad etmək üçün hər an döyüşə hazır olub.

Söhbətimizdə Elman Mehdiyev onu da qeyd etdi ki, onların həmişə bir amalı olub: işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün döyüş hazırlığını artırmaq. Bunun üçün tanklar həmişə saz vəziyyətdə olub, heyətlər isə döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün daim təcrübələrini

artırıblar.

2016-cı ilin martın sonunda ermənilər təmas xəttinin bir neçə istiqamətində atəşkəsi pozaraq döyüş postlarımızı ələ keçirmək istəmişdilər. Əsgərlərimiz sayəsində erməni təxribatının qarşısı qətiyyətlə alındı və bir neçə mühüm əhəmiyyətli yüksəklik azad edildi. Hərbi tariximizə Aprel döyüşləri kimi düşən dörd günlük müharibə qələbəmizin başlanğıcı oldu.

Zabit Elman Mehdiyev də komandiri olduğu tank bölməsi ilə Tərtər-Ağdam istiqamətində döyüşüb. Döyüşün ilk günündə düşmənin bir neçə atəş nöqtəsini susdurub. Döyüşçülərimizin irəliləməsinə mühüm zəmin yaradıb. Bir neçə gün davam edən döyüşlərdə zabit Elman Mehdiyevin rəhbərlik etdiyi tankçılar da məharətlə döyüşüblər.

Yenidən atəşkəs elan olunsa da, düşmən yenə təxribatdan əl çəkmir, özünü daha güclü göstərmək, həm də azad etdiyimiz əhəmiyyətli yüksəklikləri qaytarmağa çalışırdı. Düşmənlə təmas xəttində xidmət edən əsgərlərin ayıq-sayıqlığı nəticəsində hər dəfə ermənilər ağır itkilərlə geri çəkilirdilər.

2020-ci ilin sentyabrın 27-də ermənilər genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar keçirmək istədilər. Düşmən artilleriya silahlarından da istifadə et-

məklə mövqelərimizə doğru irəlilədilər. Bu dəfə də ordumuzun igid əsgərləri tərəfindən düşmən həmləsinin qarşısı alınıb və Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin əks-hücum əmrindən sonra Elmanın xidmət etdiyi birləşmə də əvvəlcə Murovdağ, daha sonra isə Ağdam istiqamətində döyüşüb.

Tank taboru komandiri vəzifəsinə təyin olunan zabit qarşıya qoyulan döyüş tapşırığının öhdəsindən layiqincə gəlib. Daha sonra Füzuli-Cəbrayıl istiqamətində döyüşü davam etdirmək barədə əmr alıb. Oktyabrın 7-də düşmən əlavə qüvvə toplayıb hücumun qarşısını almağa çalışıb. Gərgin gedən döyüşlərdə düşmənin atdığı top mermisi onun yaxınlığına düşüb. Partlayışdan yaranan zərbə dalğası onu olduğu yerdən bir neçə metr tullayıb. Sonra hospitala təxliyə olunub. Bir həftə müalicə alandan sonra yenidən xidmət yerinə qayıdıb.

Zabit Elman Mehdiyev hazırda hərbi xidmətini ləyaqətlə davam etdirir. Hərbi hissədə şəxsi heyətinin intizamının, döyüş hazırlığının artırılması istiqamətində davamlı tədbirlər təşkil edib icrasına nəzarət edir.

Polkovnik-leytenant Elman Mehdiyev Birinci və İkinci Qarabağ müharibələri veteranı olmaqla bərabər, həm də Silahlı Qüvvələrin veteranıdır.

**Bəxtiyar ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"**

Tibb xidməti

“Vətənə sağlam gənclik, sağlam əsgər gərəkdir”

Müdfiə Nazirliyinin rəhbərliyinin diqqət mərkəzində saxladığı sahələrdən biri də şəxsi heyətin sağlamlığıdır. Vətən müdfiəçilərinin sağlamlıqlarının qorunub saxlanması üçün isə müasir tələblərə cavab verən, yeni avadanlıqlarla təchiz olunan hospitalar və tibb məntəqələri fəaliyyət göstərir. Burada xidmət edən hərbi həkimlərimiz hər il müxtəlif xarici ölkələrdə elmi simpoziumlarda, beynəlxalq konfranslarda iştirak edərək, səmərəli təcrübələr qazanırlar. Həkimlərimizin peşəkarlığı bizləri əmin edir ki, hərbiçilərimizin sağlamlığı əmin əllərdədir. Çünki həkim öz peşəsinin mütəxəssisi olmalıdır. O, ən dəyərli sərvətin - insan sağlamlığının qoruyucusudur. Həkimin etibarlılığı, sənətinə vicdanla yanaşması, diqqətli olması, xeyirxahlığı, xəstələrin müalicə və diaqnostikasında kliniki və deontoloji əsaslandırması, konfidensiallığı müalicənin mühüm şərtləri sırasındadır. Həmçinin həkim xəstəyə fərdi yanaşmalı, onun psixoloji xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq, yaxşı psixoloq olmalıdır. Çünki müxtəlif düşüncəli, xarakterli xəstələr fərqli problemlərlə həkimə müraciət edirlər. Bu zaman həkim xəstənin öz xarakterinə və problemlərinə uyğun davranmağı bacarmalıdır. Bəzən emosional xəstələr olur ki, onlarla da dil tapmalı olursan. Yaxşı həkim Vətəniyə, xalqına, insanlığa, xidmət etməyi bacarmalıdır. Həkimlik peşəsi olduqca böyük məsuliyyət tələb edir. Xəstələrə düzgün diaqnoz qoymaq ən vacib

amillərdən biridir. Çünki gələcək bütün müayinə qoyulan diaqnozdan asılıdır və bunun üzərində müalicə olunur. Belə ki, həkimlərin üzərinə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət edən hərbiçilərimizin sağlamlığının keşiyində dayanmaq kimi şərafli vəzifə düşür.

"N" hərbi hissəsində əsgərlərin stasionar müalicəsi üçün müasir avadanlıqlarla təchiz olunan tibb məntəqəsi diqqətimizi cəlb etdi. Buradakı səliqə-sahman göz oxşayırdı. Sanitar-təlimatçı müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Rauf Mirzəliyev söhbətimiz zamanı bildirdi ki, qarşımızda dayanan bu mühüm vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlməyə çalışırıq.

- Şəxsi heyətin sağlamlığının qorunması üçün muntəzəm olaraq profilaktik tədbirlər həyata keçiririk. Çünki bizim işimiz əsgərlərimizin sağlamlıqlarının daim diqqət mərkəzində saxlanmasıdır. Bunların nəticəsidir ki, hərbi hissəmizdə xəstəliklərin sayı minimuma enib. Qurulan

yüksək şəraitin, vaxtında göstərilən tibbi müdaxilənin hesabına şəxsi heyətin arasında xəstələnmə halları az olur. Əsgərlərimizə əlverişli tibbi xidmətin göstərilməsi üçün isə tibb məntəqəmizdə müasir şərait və imkanlarımız mövcuddur. Biz xəstələri vaxtaşırı müayinə edirik. Onların müayinəsi ilə təcrübəli və peşəkar həkimlər məşğul olurlar. Burada əsgərlər qısa vaxtda müalicə olunaraq bölmələrinə qayıdırlar. Bizim əsas borcumuz Vətən müdfiəçilərinin sağlamlıqlarını daim yüksək səviyyədə saxlamaqdır. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin dediyi kimi: "Vətənə sağlam gənclik, sağlam əsgər gərəkdir".

Daha sonra R.Mirzəliyev dedi ki, həkimlər insanların sağlamlığını qoruyur, onlara ömür bəxş edirlər, hərbiçilərimiz isə Ana Vətənimizin müdfiəsində dayanırlar. Belə ki, illərdir şəraf və ləyaqətlə iki müqəddəs peşəni daşıdığımız üçün fəxr edirik. Məğrur əsgərlərimizin sağlamlıqlarının keşiyində dayanmaq qürurvericidir. Xidmətimin sonuna qədər

çalışacağam ki, vəzifəmi layiqincə yerinə yetirəm.

Söhbətimiz əsnasında öyrəndim ki, Rauf Aprel döyüşləri, Vətən müharibəsi və lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin iştirakçısı olub. Haqq savaşımızda tarixi torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət nümayiş etdirdiyinə görə müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Rauf Mirzəliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Şəmkir rayonundan hərbi xidmətə çağırılan əsgər Bayram Qafarov tibb məntəqəsində aldığı müalicədən razı qaldığını bildirdi. Dedi ki, peşəkar hərbi həkimlərimizin bizlərə göstərdiyi diqqət və qayğısından məmnunuq. Burada xidmət edən həkimlərimiz hər an bizi səmimi qarşılayırlar. Günün istənilən saatında səhhətimizlə bağlı tibb məntəqəmizə müraciət etdiyimiz zaman şikayətlərimizə yüksək səviyyədə baxılır. Həkimlərimizin qayğıkeşliyinin və təcrübəsinin nəticəsidir ki, bir neçə gün ərzində sağalıb, bölmələrimizə geri qayıdırdıq. Bu cür münasibətin qarşılığında isə üzərimizə düşən vəzifə - xidmətimizi düzgün təşkil edib, torpaqlarımızın müdfiəsində mətin dayanmaqdır.

**Kapitan
Orxan HÜSEYNLI
"Azərbaycan Ordusu"**

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Yaşar Güler: Qətiyyətli əməliyyatlarımız nəticəsində il ərzində 122 terrorçu təslim olub

Türkiyənin milli müdfiə naziri Yaşar Güler bildirib ki, bu ilin yanvarın 1-dən indiyədək İraq və Suriyanın şimalı da daxil olmaqla 2 min 84 terrorçu zərərsizləşdirilib.

Bu barədə nazir ilin yekunlarına həsr olunmuş mətbuat konfransında bildirib.

Onun sözlərinə görə, son 4 ayda İraq və Suriyanın şimalında ümumilikdə 1110 hədəf məhv edilib, 820 terrorçu zərərsizləşdirilib: "Qətiyyətli əməliyyatlarımız nəticəsində il ərzində 122 terrorçu təslim olub. 199 min 898 nəfərin sərhədlərimizdən keçirilməsinin qarşısı alınıb".

Şimali Koreya Yapon dənizi istiqamətində ballistik raket buraxıb

Koreya Xalq Demokratik Respublikası (KXDR) Yapon dənizi istiqamətində ballistik raket buraxıb.

Bu barədə Yonhap agentliyi Cənubi Koreya silahlı qüvvələrinin birleşmiş qərarına istinadla məlumat yayıb. Yaponiyanın Müdfiə Nazirliyi də KXDR-in ballistik raket buraxdığını ehtimal edir. Hələlik, raketin xarakteristikası və uçuş detalları barədə məlumat yoxdur.

Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl Cənubi Koreya rəsmiləri KXDR-in qitələrarası ballistik raket buraxmağa hazırlaşması barədə kəşfiyyət məlumatını açıqlayıb. Dekabrın 17-də səhər saatlarında ABŞ-in "USS Missouri" atom sualtı qayığı Şimali Koreyanın ehtimal olunan qitələrarası ballistik raket buraxılışı ilə əlaqədar narahatlıq fonunda mütəfiqi Cənubi Koreyaya dəstək məqsədilə Busan şəhərindəki hərbi dəniz bazasına çatıb. Təxminən 3 həftə əvvəl isə ABŞ-in "USS Santa Fe" atom sualtı qayığı Cənubi Koreyanın Cecu adasındakı hərbi dəniz bazasına gəlib.

Yaponiya müdfiə xərclərini artırır

Yaponiya hökuməti Müdfiə Nazirliyi büdcəsinin 2024-cü ildə cari kursla təxminən 7,7 trilyon yen (54,1 milyard dollar) artırılması tələbini təsdiq etməyə hazırdır. Bu rəqəm cari ilin eyni xərc maddəsi ilə müqayisədə təxminən 13,2 faiz çoxdur.

Bu barədə "Kyodo" agentliyi hökumət mənbələrinə istinadla məlumat yayıb.

Məlumatda qeyd olunub ki, əks-hücum potensialının möhkəmləndirilməsi üzrə daha öncə qarşıya qoyulmuş məqsədlər çərçivəsində vəsaitin Yaponiya istehsalı olan uzaqmənzilli raketlərin alınmasına xərclənməsi planlaşdırılır. Bundan əlavə, büdcə Böyük Britaniya və İtaliya ilə birgə yeni nəsil qırıcıların işlənilib hazırlanmasına xərcləri ehtiva edir.

Hökumət, həmçinin uçuş məsafəsi 3 min kilometr olan hipersəsli raketin işlənilib hazırlanmasına pul ayıracaq. Bundan başqa, "PRO Aegis" sistemi ilə təchiz olunmuş iki gəminin inşası və uzaq adaların müdfiə potensialının möhkəmləndirilməsinə vəsaitin ayrılmasının təmin edilməsi planlaşdırılır.

Otən il dekabrın 16-da Yaponiya hökuməti yeni milli təhlükəsizlik strategiyasını təsdiq edib. Xüsusilə, burada Yaponiyanın potensial düşmənin ərazisində hədəflərə əks-hücumu keçmək hüququ əks olunub. Eyni zamanda, sənəddə qabaqalıcı zərbələrin vurulmasının yolverilməzliyi vurğulanır.

Strategiyada, həmçinin 2027-ci ilə qədər hərbi xərclərin təxminən iki dəfə, yeni ÜDM-nin 2 faizinə qədər artırılacağı güman edilir. 2023-2027-ci illərdə beşillik plan çərçivəsində müdfiə ehtiyacları üçün 43,5 trilyon yen (306 milyard dollar) xərclənməsi ehtimal olunur. Cavab zərbəsi potensialının əldə edilməsi üçün Yaponiya hökuməti xidmətdə olan "Type-12" raketlərinin mənzilini artırmaq, ABŞ istehsalı olan "Tomahawk" qanadlı raketləri almaq və öz hipersəsli silahını işləyib hazırlamağı planlaşdırır.

**AZƏRTAC-ın
materialları əsasında**

Nümunəvi xidmət

“Hərbi xidmət həm də əsgər dostluğudur”

ləri o da öyrənmişdi, öyrənirdi. Hələ yeniyetməliyində, çağırışçı olanda qardaşı Kamranın hərbi xidmət haqqında söhbətlərini maraqla dinləyirdi. Bu söhbətlər yeniyetmə İbadın hərbi xidmətə hazırlığında əhəmiyyətli olub. "Hələ çağırışçı olanda hərbi xidmətdə nə edəcəyimi qardaşımın söhbətlərindən bildirdim, necə edəcəyimi hərbi xidmət-

də zabitlərimizdən, təcrübəli əsgərlərdən öyrəndim. İlk sıra hərəkətlərini öyrəndiyim gündən hərbi bilikləri daha yüksək səviyyədə mənimsəməyə çalışmışam. Onu da bilmişəm ki, yaxşı əsgər həm yüksək döyüş hazırlığına, həm də yüksək intizama malik olmalıdır. Xidmət etdiyim müddətdə belə əsgər olmağa çalışmışam..." - əsgər İbad Əliyev belə deyir.

Baş leytenant Elçin Mehdiyev İbad Əliyevin nümunəvi əsgər olduğunu bildirdi, onu da əlavə etdi ki, nümunəvi əsgərlər hərbi xidmətə başlayan gənc əsgərlərə döyüş hazırlığını yüksəldən təmrinlərin yerinə yetirilməsində kömək də edir. İbad Əliyev belə əsgərlərdendir...

Əsgər Vüsal Şükürov əsgər yoldaşının xeyirxahlığından danışdı.

- Bildiklərini öyrədən əsgər xeyirxah əsgərdir. Hər-

bi xidmətimdə belə əsgər yoldaşlarım çox olub. Onlardan biri də İbaddır. İbad təxris ediləcək, mən xidmətim davam etdirirəm. Nə onu, nə də digər əsgər yoldaşlarımı heç zaman unutmayacağam...

Əsgər İbad Əliyev istər yüksək döyüş hazırlığı ilə, istərsə də intizamı ilə komandirlərinin də, əsgər yoldaşlarının da ehtiramını qazanıb...

"Təxris olunma ərəfəsindəyəm. Əsgər bu duyğuları kövrəkliklə yaşayır. Hərbi xidmət yoldaşlarım mənim əsgər dostlarımla olub. Hərbi xidmət əsgər - Vətənə xidmət həm də əsgər dostluğu deməkdir..." - əsgər İbad Əliyev onu da deyir ki, bu dostluq unudulmur...

**Rəşid HÜSEYNOV,
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR
"Azərbaycan Ordusu"**

Vətənin o başı, bu başı olmur. Hamı Vətəni sevir, ancaq ata yurduunu, ata yurduunun ad olduğu kəndi daha duyğusalıqla sevir. İbad üçün Azərbaycan dünyası var, Ağdamın Papravənd kəndi var. Ağdamın, Papravəndin işğalı onun yaşından böyük idi və bu həsrətin sonunu necə arzulayırdı, necə! Bu həsrəti - işğalı döyüşlər sonlandıracaqdı. İbad da bu istəklə yaşayırdı. Vətən müharibəsi başlayanda Ağdama, Papravəndə aparacaq yolun yolçusu olacağına əmin oldu...

İbad Əliyev orta məktəbi bu düşüncələrlə, bu əminliklə bitirdi. Vətən müharibəsi haqqında oxuduqlarını, eşitdiklərini yaddaşına müharibənin tarixi kimi köçürmüşdü. Hərbi xidmətdə döyüşlərin iştirakçılarının təəssüratlarını da eşidəcəkdə, onlar da düşüncələrində qəhrəmanlıq tarixinin zərrələri olacaqdı...

Hərbi xidmətə çağırıldı... Gənc əsgər hazırlığı kursundan sonra Hərbi And içdi, qoşunlarda xidmətə göndərildi. Hərbi bilik-

“Heydər Əliyev İli” münasibətilə dama yarışları keçirildi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi haqqında Sərəncamının icrası ilə əlaqədar keçirilən silsilə tədbirlər davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin (BHİK) təşkilatçılığı ilə 4 nömrəli İxtisaslaşdırılmış Olimpiya Ehtiyatları Uşaq-Gənclər İdman-Şahmat Məktəbində Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş dama yarışları keçirildi.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan soydaşlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Müdafiə Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədr müavini İxtiyar İsayev çıxış edərək bildirdi ki, bu ilin ölkəmizdə “Heydər Əliyev İli”nin qeyd olunması münasibətilə BHİK-də ilboyu silsilə tədbirlər plana uyğun keçirilir. Ölkəmizin bütün sahələrində olduğu kimi, həmkarlar komitəsində də Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi daim uca tutulur, hər zaman hörmətlə yad edilir. Heydər Əliyevin zəngin fəaliyyə-

tindən, ölkəmizin qüdrətlənməsində, xalqın rifahının yüksəldilməsində xidmətlərindən bəhs etdi. Ulu Öndər irsi və ordu quruculuğu haqqında danışdı: “1993-cü ilin yayında Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra ordu quruculuğu istiqamətində də mühüm addımlar atıldı, 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs haqqında müqavilə imzalandı.

Bundan sonra Azərbaycanda ordu quruculuğu daha da sürətləndi, həyata keçirilən siyasət nəticəsində ordumuzun maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılmasına, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılmasına, döyüş ruhunun yüksəldilməsinə diqqət artırıldı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 22 may 1998-ci il tarixli Fərmanına əsasən Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı gün - 26 iyun Azərbaycan Respublika-

sının Silahlı Qüvvələri Günlü elan edildi. Qısa müddət ərzində böyük inkişaf yolu keçərək hərtərəfli güclənən, hərbi qüdrətini, döyüş qabiliyyətini artıran Azərbaycan Ordusu bölgənin ən güclü qüvvəsinə çevrildi.

Azərbaycan Ordusunun hazırkı səviyyəsi ordu quruculuğu sahəsində Azərbaycan xalqının dahi rəhbər tərəfindən müəyyənləşdirilən ordu quruculuğu siyasətinin tamamilə

ikinci Qarabağ müharibəsində Böyük Qələbə qazandı. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edildi. Bu tarixi zəfər, ilk növbədə, Ulu Öndərin əsasını qoyduğu uğurlu siyasəti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin azad iradəsi və rəşadətli Azərbaycan Ordusunun döyüş meydanında sərgilədiyi şücaəti ilə qazanıldı. Qalib, rəşadətli ordumuzun bu möhtəşəm uğurunun təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti, geniş bilik və dərin tefəkkürü dayanır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 29 sentyabr tarixində imzaladığı sərəncamla Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi hər birimizi qürurlandırdı”.

Bundan sonra ixtiyar İsayev iştirakçılara yarışın keçirilmə qaydaları haqqında qısa məlumat verdi, hər kəsə uğurlar arzuladı. Qeyd etdi ki, keçirilən dama yarışına 20-dən çox həmkar üzvü qatılaraq mübarizə aparacaq.

Böyük maraqla keçirilən yarışın sonunda qaliblər müəyyənləşdirildi. 1-ci yerin qalibi Vəliyev Abdulla Avdal oğlu, 2-ci yerin qalibi Nuriyev Natiq Məşədi oğlu, 3-cü yerin qalibi isə Seyidov Vidadi Qardaşxan oğlu oldu.

Qaliblərə fəxri fərman və pul mükafatı təqdim edildi.

Baş leytenant İbrahim MƏMMƏDBƏYOV
"Azərbaycan Ordusu"

İdman

Çövken üzrə Prezident Kubokunda ikinci günün qalibləri müəyyənləşib

Çövken milli atüstü oyunu üzrə Prezident Kubokunda ikinci yarış günü başa çatıb.

Binə Atçılıq Mərkəzinin qapalı manejinə reallaşan turnirin ikinci günündə dörd görüş keçirilib.

İlk oyunda "Sərhədçi-Qarabağ" komandası "Köhlən"i 4-1 hesabı ilə məğlub edib. İkinci matçda "Polad" "Şirvan" komandasına 5 cavabsız qolla qalib gəlib. Üçüncü görüşdə "Sərhədçi-Dilbaz" "Zəfəri"ni üstələyib - 5-1.

Günün mərkəzi qarşılaşmasında isə "Omar" və "Embavod" üz-üzə gəlib. Oyun 1-1 hesablı heç-heçə ilə yekunlaşıb.

Qeyd edək ki, çövken üzrə Prezident Kubokuna dekabrın 23-də yekun vurulacaq.

Azərbaycan gimnastları beynəlxalq turnirdə növbəti medalları qazanıblar

Batut gimnastikası üzrə Azərbaycan milli-sinin üzvləri Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə keçirilən beynəlxalq turnirdə növbəti medalları qazanıblar.

Fərdi proqramda Fərhad Mustafayev birinci, Omər Qasımlı ikinci, Səma Cəfərova və Ammar Baxşaliev üçüncü yeri tutublar.

Sinxron proqramda isə Əli Niftəliyev və Mehdi Əliyev gümüş, Səma Cəfərova və Şəfiqə Hübətova isə bürünc medalın sahibi olublar.

Daha əvvəl sinxron proqramda Ayan Şabanova və Samirə Hüseynova birinci, Fərhad Mustafayev və Omər Qasımlı isə ikinci olublar.

Ağırliqqaldırma üzrə Azərbaycan Kuboku başa çatıb

Şüvəlan qəsəbəsindəki Ağır Atletika Mərkəzinin yarış zalında keçirilən ağırliqqaldırma üzrə Azərbaycan Kubokuna yekun vurulub.

Yarışda şəhər və rayonların, idman cəmiyyətlərinin, idman klublarının, idman mərkəzlərinin hazırkı əsasnamə üzrə təyin olunmuş dərəcə normalarını yerinə yetirən və tibbi müayinədən keçən yüzə yaxın atlet öz qüvvəsini sınayıb.

Qadınlarda Samirə Rzayeva (45 kiloqram), Nazilə İsmayılova (49 kiloqram), Selcan Qarayeva (55 kiloqram), Dinara İbrahimli (59 kiloqram), Fazilə İmanova (64 kiloqram) və Rahilə Hüseynzadə (81 kiloqram) qalib adını qazanıblar.

Kişilərdə isə Dəniz Cabbarlı (55 kiloqram), Elşən Məmmədov (61 kiloqram), Tehran Məmmədov (67 kiloqram), Paşa İbrahimli (73 kiloqram), Fıqan Əliyev (81 kiloqram), Nurlan Məmmədov (89 kiloqram), Yaşar Qurbanov (96 kiloqram), Əli Şükürlü (102 kiloqram) və Dadaş Dadaşbəyli (+109 kiloqram) qızıl medal əldə ediblər.

Əlavə olaraq, Azərbaycan Kubokunun ən yaxşı qadın və ən yaxşı kişi idmançısı, həmçinin komandalar arasında yarışın ən yaxşısı müəyyənləşib.

Beləliklə, Azərbaycan Kubokunun ən yaxşı qadın idmançısı adına Nazilə İsmayılova layiq görülüb. Kişilərdə isə bu ada Dadaş Dadaşbəyli sahib çıxıb. Onlar mütləq qalib elan ediliblər.

Komandaların yarışında Azərbaycan Kubokunun qalibi Qazax rayonunun yığma komandası olub. 2-ci ən yaxşı komanda Lənkəran, 3-cü ən yaxşı isə Qobustan təmsilçiləri olublar.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

ANAMA azad edilmiş ərazilərdə ötən həftə aşkarlanan mina və hərbi sursat barədə məlumatı açıqlayıb

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən minatəmizləmə əməliyyatları barədə həftəlik məlumatı açıqlayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirişlər ki, dekabrın 11-dən 17-dək Tərtər, Kəlbəcər, Ağdam, Ləçin, Xocavənd, Şuşa, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarının ərazilərində aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 22, tank əleyhinə 17 mina və 234 ədəd partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib.

Həftə ərzində 326,6 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib.

Maraq dünyamız

Gülləkeçirməz jiletin tarixi

İlk qadın kimya tədqiqatçılarından biri olan Stefani Kvolek gülləkeçirməz jiletlərdə istifadə olunan Kevlar adlı ixtiyar davamlı və güclü materialı ixtira edən şəxsdir. O, qeyd olunan maddəni kəşf etmək üçün illərlə çalışıb və nəhayət, 1963-cü ildə poladdan beş dəfə güclü sintetik material olan Kevların molekulyar ardıcılığını ixtira edib.

Kevlar, gülləkeçirməz jiletlərin əsas materialıdır və asma körpülər, dəbilqələr, kanolar və düşərgə avadanlıqlarının hazırlanmasında istifadə olunur.

Baş redaktorun müavini
mayor
Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublara şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144.
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Hüsnüyyə NƏSİROVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinedarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində şəhərlənərək "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəhsində hazır diaqnozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.
Qəzetin mod.gov.az sayından oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 984

Nüsxə 4752